

УДК: 657

Трачова Д. М. к.е.н., доцент,
докторант Національного наукового центру
«Інститут аграрної економіки»,
trachovad@gmail.com

МІСЦЕ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. У статті проведено аналіз впливу економічного розвитку постіндустріального інформаційного суспільства на формування облікової політики в контексті ефективності амортизаційної політики підприємства і держави в цілому. Визначено роль інформаційного забезпечення амортизаційної політики. Обґрунтовано необхідність переосмислення ролі амортизаційної політики з точки зору бухгалтерського обліку з простого джерела інформації на підґрунтя для здійснення ефективного оновлення необоротних активів підприємства.

Ключові слова амортизаційна політика, інформація, постіндустріальне суспільство, бухгалтерський облік, облікова політика.

JEL code classification: M4, M41, M48

Trachova D.M.
Ph.D., associate professor Accounting
and Taxation Tavria State Agrotechnological University
trachovad@gmail.com

LOCATION OF ACCOUNTING INFORMATION IN THE SYSTEM OF POSISTENDIAL INFORMATIONAL SOCIETY IN THE CONTEXT OF THE DEPRECIATION POLICY FORMATION

Problem: The article analyzes the influence of the economic development of the postindustrial information society on the formation of accounting policy in the context of the efficiency of the depreciation policy of the enterprise and the state as a whole. The role of information provision of amortization policy is determined. The necessity of rethinking the role of depreciation policy from the point of view of accounting from a simple source of information on the basis for effective implementation of the renewal of the company's fixed assets is substantiated.

The main research material. In the new post-industrial society, according to some researchers, a holistic "infosphere" is formed, which determines not only the structure of the techno sphere itself, but also the structure of society as a whole. In this connection, it can be argued that in the information society there is a "fourth" sector of the economy - an information that directly captures leadership and begins to dominate the other three: industry, agriculture and the "service sector", that is, the service sector.

From this, we can conclude that in this society the final exodus of such traditional factors of socio-economic development as labor and capital and their replacement by information and knowledge takes place.

All this, according to theoreticians of the information community, leads to a significant change in the social structure. So, according to the opinion of the Japanese sociologist E. Masuda, the leading place in the structure of the information society will belong to the undifferentiated, so-called information community, in which the system-forming element is a new type of person - "homo intelligence" ("human-connoisseur" or "understanding").

From the analysis of the views of adherents of the theory of the information society: the information approach becomes crucial in terms of understanding the person himself, who is already interpreted as a subject of the information process, as the creator and carrier of information and knowledge.

Thus, in the information society, according to his theorists, intellectualization of production and of society as a whole takes place. The technical changes found in this society and the socio-economic changes caused by them, undoubtedly, in their opinion, lead to an increase in the quality of life in such a way that it is no longer necessary to speak of the existence of such traditional social evil as poverty, and the other evil - unemployment - is simply transformed in "provided leisure".

As a result, the social structure of the information society becomes undifferentiated (homogeneous) in the class

sense, so all class antagonisms and social conflicts will vanish.

The information company will be run by a certain post-class scientific or technical cybernetic elite (K. Steinbach), that is, the community of such scientific and technical workers (for example, mathematicians, programmers, economists and others) who know best how to find and provide the most optimal and effective solutions to the problems of functioning and development of society as a whole

Conclusions. *Thus, it can be argued that the rapid development and spread of new information and communication technologies entails fundamental changes in the information sphere at the global level. Their revolutionary influence relates to state structures and institutions of civil society, economic and social spheres of science and education, culture and lifestyle of the public. For the global information community, information and communication technologies are becoming an important stimulus for the development of the world economy. They are one of the most important factors that ensure the functioning of world markets for information and knowledge, capital and labor.*

With the complication of the structure of the information society, an important role is played by the strengthening of the state influence on the development, regulation and formation of amortization policy in the global system of economic development of the country, taking into account the requirements of modern information and scientific and technological progress. This will allow to substantiate the conceptual principles of free representation of the accounting and technological parameters of the enterprise's activity.

Key words: *depreciation policy, information, postindustrial society, accounting, accounting policy.*

Постановка проблеми. Дослідження ролі інформації у формуванні амортизаційної політики необхідно починати з дослідження еволюції економічних теорій суспільства і поступового зростання ролі інформації в індустріальному і постіндустріальному суспільстві.

В останній третині ХХ століття завдяки технологічній революції, всебічній комп'ютеризації, інформатизації суспільства, розвитку інтелектуальної власності створена принципово нова суспільна ситуація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переосмислення соціальних змін, нові підходи до зміни методологічної парадигми в теорії суспільства почали відбуватись у кінці 60-х – початку 70-х рр. Теорії інформаційного суспільства поділяються на дві групи. Одна група включає теорії, які безпосередньо впливають з концепцій постіндустріалізму. З розробкою цих теорій пов'язані імена Д.Белла, А.Турена та ін. Вони представляють собою першу стадію розвитку теорії інформаційного суспільства. Друга група – концептуальні схеми розроблені О.Тоффлером, Р.Дарендорфом, Ф.Феррароті, а також скоригована теорія Д. Белла. Так, американський соціолог і політолог Деніел Белл у 1965 р. запропонував своє визначення поняття «постіндустріального суспільства». Дане визначення та розроблений на його основі принцип технологічного детермінізму наближаються до пояснення соціокультурної реальності та розуміння суспільно-історичного процесу, оскільки проголошують рівень розвитку промисловості, який

знаходить своє адекватне вираження у величині валового національного продукту (ВНП), головного показника і основного критерію соціального прогресу [1].

Концепція Д. Белла розрізняє три основні історичні складові (або три стадії розвитку) людського суспільства: доіндустріальне, індустріальне та постіндустріальне. Доіндустріальна стадія у суспільно-історичному процесі характеризується дуже низьким рівнем розвитку промисловості, а, відповідно, і малим обсягом валового національного продукту. На даній стадії знаходиться більшість країн Азії, Африки та Латинської Америки. Країни Європи, а також США, Японія, Канада та деякі інші країни знаходяться на різних етапах індустріального розвитку. Що стосується постіндустріального суспільства, то це суспільство нинішнього ХХІ століття, хоча деякі прихильники зазначеної теорії вважають, що воно почало складатися в останні десятиліття ХХ століття, а то й раніше.

Найважливішим маркером постіндустріального суспільства, відповідно Д. Беллу, є переобладнання більшості таких сфер господарської діяльності, як економіка послуг, виробництво інформації та духовне виробництво в цілому. Тому в соціальній структурі цього суспільства в основному переважають ті прошарки населення, які працюють в цих конкретних сферах.

Постіндустріальна стадія розвитку суспільства характеризується також «... скороченням тривалості робочого дня, зниженням народжуваності та фактичним зупиненням зростання народонаселення, істотним підви-

щенням якості життя», інтенсивним розвитком «індустрії знань» та широким впровадженням наукоємних виробництв [2]. Її головною особливістю у політичній сфері, за думкою Д. Белла, є відокремлення управління від власності, плюралістична демократія та «мертократія» (від латинського «meritus» – «достойний» і грецький «kratos» – «влада» – «влада» кращих спеціалістів у своїх областях).

Д. Белл виділив 11 рис, притаманних постіндустріальному суспільству:

- основна роль теоретичного знання;
- створення нової інтелектуальної технології;
- зростання чисельності класу носіїв знання;
- перехід від виробництва товарів до виробництва послуг;
- зміни в характері праці (якщо раніше праця виступала, як взаємодія людини з природою, то в постіндустріальному суспільстві вона стає взаємодією між людьми);
- зростання ролі жінок (жінки вперше отримують надійну основу для економічної незалежності);
- наука досягає свого зрілого стану;
- сітуса як політичні одиниці (раніше були класи, тобто горизонтальні одиниці суспільства, проте для постіндустріальних секторів більш важливими вузлами політичних зв'язків можуть виявитися «сітуса» (від латинського слова «situ» - «положення», «позиція») або вертикально розташовані соціальні одиниці);
- меритократія;
- кінець обмеженості блага;
- економічна теорія інформації [3].

Різні варіанти теорії постіндустріального суспільства були запропоновані Е. Тоффлером [4], Дж.К. Гелбрейтом [5], У. Ростом [6], Р. Ароном [7], З. Бжезинським [8], Г Канном [9] й іншими.

Так, наприклад, американський соціолог і футуролог Елвін Тоффлер вважає, що постіндустріальне суспільство представляє собою «третю хвилю», яку людство проходить у своєму історичному розвитку. Всього, на його думку, воно проходить три «хвилі».

Перша – аграрна, тривалість майже 10 тисяч років. Друга хвиля – це індустріально-заводська форма організації суспільства.

Третя хвиля бере свій початок у середині 50-х рр. XX століття в США і відрізняється, перш за все, створенням турбореактивної авіації та космічної техніки, комп'ютерів та комп'ютерної технології.

У соціальному плані вона характеризується переважанням так званих «білих комірців» (науково-технічних працівників) над «синіми комірцями» (робітниками), припиненням класового протистояння та усунення соціальних антагонізмів, а в політичному – становленням справжньої демократії.

Різновидом теорії постіндустріального суспільства виступає і вчення про так зване «інформаційне суспільство», яке проголошує виробництво та використання основних факторів соціального прогресу, визначає параметри існування та характер розвитку суспільства.

Таким чином, технологічний детермінізм одержує свою конкретизацію або трансформується в певний інформаційний детермінізм і розвивається у роботах Г.М. Мак-Люена, Е. Масуди та ін.

Герберт Маршал Мак-Люен (1911-1980) ще в 1967 г. висунув положення, згідно з яким саме засоби передачі інформації, а, отже, засоби спілкування та комунікації взагалі, є основним, вирішальним фактором розвитку суспільства [10].

Формулювання цілей статті. Основною метою написання цієї статті є визначення впливу еволюції суспільства на формування амортизаційної політики зокрема та економічні і соціальні перетворення суспільства в цілому.

Для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати еволюційні впливи в контексті постіндустріального інформаційного суспільства і визначити основні важелі його впливу на облікову та амортизаційну політику. Таке дослідження дозволить обґрунтувати вплив суспільних змін на вимоги, які висуваються до облікової інформації.

Виклад основного матеріалу. У новому постіндустріальному суспільстві, за оцінками деяких дослідників, формується цілісна «інфоносфера», яка визначає не тільки структуру самої техносфери, але і структуру суспільства в цілому. В зв'язку з цим можна стверджувати, що в інформаційному суспільстві з'являється «четвертий» сектор еко-

номіки – інформаційний, який безпосередньо захоплює лідерство і починає домінувати над іншими трьома: промисловістю, сільським господарством та «сервісним сектором», тобто сферою послуг.

На базі проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що в даному суспільстві відбувається остаточне витискання таких традиційних факторів суспільно-економічного розвитку, як праця і капітал та їх заміна інформацією та знанням.

Все це, на думку теоретиків інформаційної спільноти, призводить до суттєвої зміни соціальної структури. Так, відповідно твердженню японського соціолога Е. Масуде, провідне місце в структурі інформаційного суспільства належатиме недиференційованому, так званому інформаційному співтовариству, в якому системоутворюючим елементом виступає новий тип людини – «*homo intelligens*» («людина-знавець» або «розуміючий»).

Аналіз поглядів прихильників теорії інформаційного суспільства свідчить, що інформаційний підхід стає вирішальним у плані розуміння самої людини, яка трактується ними як суб'єкт інформаційного процесу, як творець і носій інформації та знань.

Отже, в інформаційному суспільстві, відповідно до думок теоретиків, відбувається інтелектуалізація та інформатизація виробництва та всього суспільства в цілому. Виявлені у цьому суспільстві технічні зміни і викликані ними соціально-економічні зрушення, безсумнівно, на їх думку, призводять до підвищення якості життя настільки, що вже не доводиться говорити про існування такого традиційного соціального зла, як бідність, а інше зло – безробіття – просто трансформується, як трактує Х. Еванс, у «забезпечене дозвілля».

У результаті цього соціальна структура інформаційного суспільства стає недиференційованою (однорідною) у класовому розумінні, тому всі класові антагонізми та соціальні конфлікти відійдуть у вічність.

Прихильники теорії інформаційного суспільства вважають, що інформаційною компанією буде керувати певна посткласова науково-технічна або «кібернетична еліта» (К. Штайнбух), тобто співтовариство таких науково-технічних працівників, (наприклад, ма-

тематики, програмісти, економісти та інші), які краще інших знають, як знайти та забезпечити найбільш оптимальні та ефективні рішення проблем функціонування та розвитку суспільства в цілому.

Аргентинський філософ Маріо Бунге, відкидаючи капіталізм і соціалізм, пропонує у якості альтернативи те, що він називає «холотехнодемократією» або «інтегрованою технодемократією» [11].

«Холотехнодемократія» представляє собою суспільну структуру, яка, сприяє рівному доступу до багатства, культури та політичної влади. Однак це не означає, що вона утверджує певну рівновагу, тобто рівність у буквальному розумінні слова. Навпаки, вона встановлює, так звану, «кваліфіковану рівність», тобто певну комбінацію елітарності та демократії.

Інтегральна технодемократія характеризується також потребою в більшій кількості малих і слабких держав, тому що добре організоване суспільство не потребує великого уряду. Поряд з цим воно передбачає створення федерації та держав «світового уряду», оскільки «ефективне управління системами великого масштабу вимагає централізованого узгодження їх складових одиниць» [4].

Різні модифікації теорії постіндустріального суспільства для окремих дослідників слугують достатньою підставою для заяви про настання нового періоду в історії людства, або нової цивілізації (інформаційної або глобальної), при якій всі сторони суспільства та аспекти культури, починаючи з техніки та економіки та закінчуючи мистецтвом й іншими формами духовного життя людини, суттєво трансформуються.

Межі цієї нової глобальної або інформаційної цивілізації у першому наближенні починають вимальовуватися разом з появою триединства – космічного (точніше, комунікаційного) супутника, кабельного телебачення та персонального комп'ютера – і розповсюдження роботів.

Глобальна інформаційна цивілізація, таким чином, характеризується створенням та становленням єдиного загальнопланетарного інформаційного простору – глобальної інформаційної мережі, що представляє собою певний синтез телевізійної, комп'ютерної служби та енергетики.

Що стосується процесів інформатизації та глобалізації, які дійсно відбуваються в сучасному світі, то вони, незважаючи на всі оптимістичні очікування і прогнози, ніяк не знімають і навіть не пом'якшують, а навпаки, ще більше посилюють соціальну напруженість і соціальне протистояння в сучасному суспільстві і за своїми наслідками виявляються дуже далекими від тієї ідилії, яку зазвичай малюють у своїх футурологічних концепціях теоретики інформаційного або постіндустріального суспільства.

Це доводить хоча б той факт, що зазначені процеси призвели не до зниження, як передбачалось, а навпаки, до подальшого зростання рівня безробіття та бідності у всьому світі, в тому числі і в Європі.

Таким чином, в концепції інформаційного суспільства зазначається, що таке суспільство є особливою стадією в історичному розвитку. Існує два підходи, які по-різному трактують історичне місце інформаційного суспільства.

Перший підхід, висловлений Ю.Хабермасом [12], Е.Гідденсом [13], розглядає інформаційне суспільство як фазу індустріального суспільства. Інший підхід, озвучений Д.Беллом [2] **Ошибка! Закладка не определена.** і О.Тоффлером [**Ошибка! Закладка не определена.**], фіксує інформаційне суспільство як суспільство абсолютно нового етапу, що впливає після індустріального суспільства (суспільства другої хвилі, за Тоффлером).

У зв'язку з розширенням сфер інформаційної діяльності змінюється професійна кваліфікація, освітня структура суспільства, характер трудової діяльності. Змінюється роль і функції найважливішого елемента продуктивних сил – людини, інтелектуальна і творча праця витісняє працю індивіду, безпосередньо включеного до процесу виробництва. В інформаційному суспільстві на перше місце виходить надання послуг.

На ринку послуг головною стає праця,

спрямована на одержання, обробку, зберігання, перетворення та використання інформації. Творче джерело набуває першочергового значення в мотивації трудової діяльності. Це величезна армія працівників: частина тих, чия діяльність пов'язана з творчістю, у промислово розвинених країнах наближається до половини всієї робочої сили.

США і Японія по цих показниках просунулися ще більше. Якщо в Африці 2/3 населення займається сільськогосподарським виробництвом, то в США вони займають менше 3% активного населення. У промисловому виробництві США зайнято 17% активного населення, а в сфері інформаційних технологій – 80%.

Якщо Парсонс розглядає суспільство, як мережу взаємообміну чотирьох основних підсистем – економічної, політичної, правової, морально-ідеологічної (підсистема підтримки моделі), то в інформаційному суспільстві до них додаються ще дві важливі та самостійні підсистеми: телекомунікаційна та освітня [14].

Телекомунікаційну підсистему неможливо розглядати лише як технічну складову економіки, оскільки вона виходить далеко за рамки ролі та значення в техніці. Телекомунікаційна технологія зміцнює прорив у демократичному соціальному апараті, оскільки дозволяє людині мати статус «безпосереднього члена» суспільства без посередників будь-яких груп, ідеологій чи символічних культурних систем.

Стає більш важливою також і освіта, тим більше, що вона є домінуючою підсистемою суспільства. Це стратегічний ресурс у сучасних умовах функціонування державних та політичних структур.

Об'єднуючи концепції суспільства за Парсонсом та суспільства за Тоффлером, можна так трансформувати ідею інформаційного забезпечення економічної діяльності в частині виконання облікової функції системи інформаційного забезпечення (рис 1):

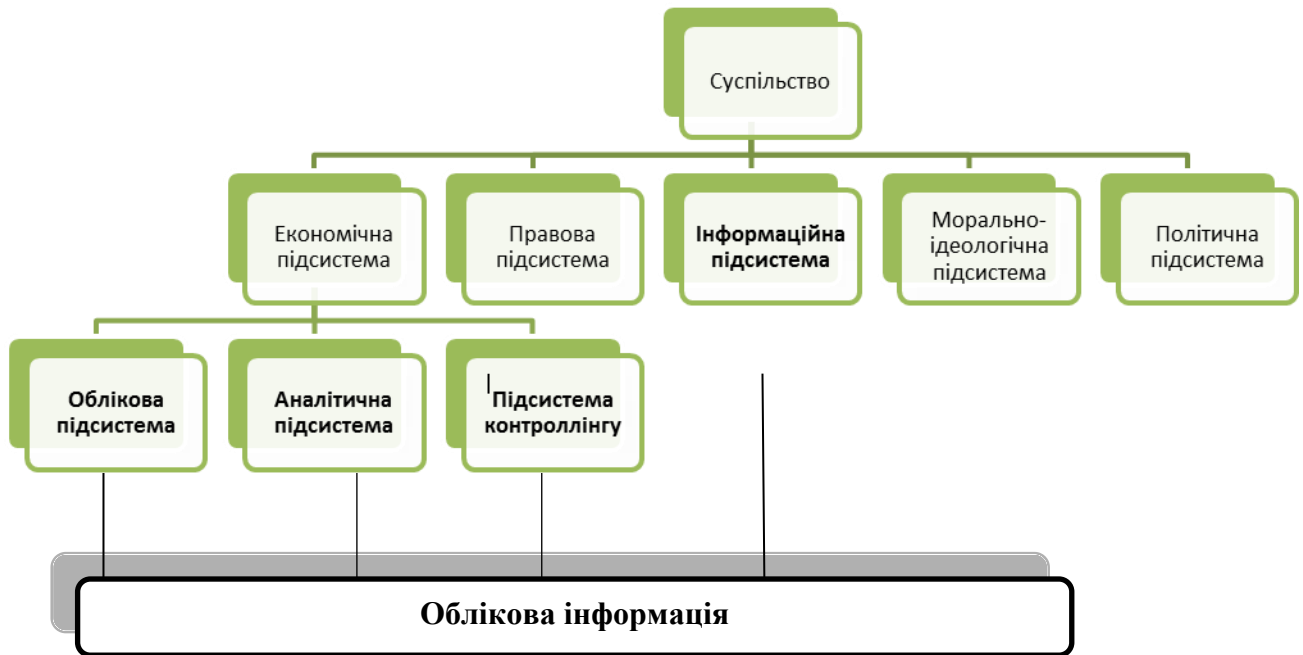

Рис. 1 Місце облікової інформації в системі постіндустріального інформаційного суспільства

Джерело: виділене напівжирним – розробка автора

«Інформаційний вибух» викликав зміни в духовній області, культурі. Інформація стає продуктом і однією з головних цінностей суспільства, що значно вплинуло на зміну відносин власності.

Американські вчені Р. Коуз [15] і А. Алчян [16], апологети нової теорії власності, досліджували феномен ускладнення відносин власності. Відносини власності трактуються не як відносини між людиною і речами, а як відносини між людьми з їх правами на використання певного виду ресурсу.

У класичній формі такий ресурс є капіталом; у нових сферах підприємницької діяльності найбільшим впливом користується той, хто володіє правом на використання інформації в інноваційній області та в сфері професійних послуг – право на інтелект.

В сучасній економіці, яка характеризується наукоємністю, безперервними структурними змінами, високим динамізмом, зростає роль інтелектуальної власності у суспільному розвитку.

О.Тоффлер, аналізуючи основні джерела політичної влади – силу, багатство та знання – робить висновок, що в сучасній цивілізації знання стали визначальним фактором функціонування влади. Тому контроль над інфо-

рмацією дає реальну владу як в економічному, так і в політичному житті.

О.Тоффлер пише, що «в минулому земля, праця і капітал були ключовими елементами виробництва. Завтра – а в багатьох галузях промисловості це відбувається вже сьогодні – інформація стане головною складовою» [4].

Соціокультурні результати, що виникають, змінюються, впливають на весь спектр суспільних цінностей, розвиток особистості, торкаються як вирішення багатьох сучасних питань, так і провокують їх появлення.

На протязі історії людської цивілізації з найдавніших часів і до сьогодення можна виділити кілька інформаційних революцій, тобто, якісних змін у всіх сферах життя суспільства, викликаних впровадженням нових засобів передачі та зберігання інформації. Виділяють чотири інформаційні революції, які вплинули на розвиток людства.

Перша революція відзначилася винаходом писемності і призвела до значного стрибка в розвитку людської цивілізації. З'явилася можливість передачі знань і збереження їх для подальших поколінь.

Друга революція була пов'язана з розвитком друкарства, яке, в свою чергу, було тісно

пов'язане з переходом до індустріального суспільства. Друкарство відкрило можливість тиражування знань, з метою зробити їх більш доступними для значної кількості людей.

Наступний (третій) якісний стрибок в питаннях передачі і збереження інформації характеризувався впровадженням нових технологій зв'язку, які ґрунтувалися на радіохвилях і електриці. Це дозволило передавати інформацію на значні відстані практично миттєво, а також зберігати її на магнітних та інших носіях.

І, нарешті, четверта революція, яка відбулась у другій половині ХХ століття, характеризується успіхами в галузі електроніки (зокрема, широким застосуванням напівпровідникових технологій), що зробило можливим створення невеликих високопродуктивних електронно-обчислювальних машин з програмним управлінням, повсюдне їх впровадження в діяльність людини, а також створення комп'ютерних мереж. Це потягло за собою кардинальні перетворення в способах формування, організації та розповсюдження інформації. У цей же період досягнуті значні успіхи в розвитку телебачення.

Кожна наступна революція була б неможливою без досягнень, одержаних на попередніх етапах. Але саме четверта революція мала визначальне значення для виходу на перший план інформаційної індустрії, пов'язаної з виробництвом технічних засобів, методів, технологій для виробництва нових знань. Фактично ця революція інтегрує ефекти всіх попередніх, оскільки створює тех-

нологічну основу об'єднання інтелектуальних можливостей всього людства. Як будь-яке попереднє відкриття або введення у світ інформації та комунікацій, ця інформаційна революція (іноді користуються термінами «комп'ютерна революція» або «мережева революція») потужно впливає на всі сфери життя суспільства: політику, економіку, культуру та на життя і безпеку людей.

Висновки. Таким чином, можна стверджувати, що швидкий розвиток та поширення нових інформаційно-комунікаційних технологій тягне за собою кардинальні зміни в інформаційній сфері на глобальному рівні. Їх революційний вплив стосується державних структур та інституцій громадянського суспільства, економічної і соціальної сфер науки і освіти, культури і способу життя громадянськості. Для глобальної інформаційної спільноти, інформаційно-комунікаційні технології стають важливим стимулом розвитку світової економіки. Вони є одним з найбільш вагомих факторів, які забезпечують функціонування світових ринків інформації та знань, капіталу та праці.

З ускладненням структури інформаційного суспільства важливу роль відіграє посилення державного впливу на розбудову, регулювання і формування амортизаційної політики у глобальній системі економічного розвитку країни з урахуванням вимог сучасного інформаційного та науково-технічного прогресу. Це дозволить обґрунтувати концептуальні засади вільного відображення облікових і технологічних параметрів діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Bell D. The End of Ideology: On the Exhaustion of Political Ideas in the Fifties. — N.Y.: Free Press, 1965
2. Bell D. The coming of post-industrial society: A venture of social forecasting. — N.Y.: Basic Books, 1973
3. Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе. — Москва: Прогресс, 1986. — с. 330—342
4. Элвин Тоффлер, Хейди Тоффлер. Часть VIII. Будущее капитализма. Глава 40. Управление завтрашними деньгами // Революционное богатство. — С. 289. — 576 с. — ISBN 978-5-17-044872-2.
5. Гэлбрейт, Дж. К. Новое индустриальное общество = The New Industrial State (1967). — АСТ, 2004. — 608 с. — ISBN 5-17-024777-X.
6. Walt Whitman Rostow Superpower relations in the 1960s Policies of the Kennedy administration // Encyclopædia Britannica Online. <https://www.britannica.com/topic/20th-century-international-relations-2085155/Total-Cold-War-and-the-diffusion-of-power-1957-72#ref304788>
7. Schrift, Alan D. Raymond Aron (Key Biographies in Brief) // Twentieth-Century French Philosophy: Key Themes and Thinkers. — Oxford UK, etc.: Blackwell Publishing, 2006. — P. 88—89. — 326 p.
8. Brzezinski Zb. Between Two Ages. N.Y., 1988.
9. Kann G. World Economic Development: 1979 and Beyond, (William Morrow),
10. McLuhan M., Fiore Q. The Medium is the Massage: An Inventory of Effects. — N.Y.: Random House, 1967.
11. Bunge M.A. Epistemology and Methodology III: Philosophy of Science and Technology: «Part I.» Formal and Physical

- Sciences. Dordrecht: Reidel, 1985. «Part II.» Life Science, Social Science and Technology. Dordrecht: Reidel, 1985.
12. Habermas Jürgen Erkenntnis und Interesse. — Frankfurt am Main, Suhrkamp, 1968.
 13. Гидденс, Э. Ускользающий мир. Как глобализация меняет нашу жизнь. — М.: Весь мир, 2004.
 14. Jack Parsons on the Human Population Competition: A Short Synopsis of His Major Work, Llantrisant, Population Policy Press, 2002 (ISBN 978-0954197834).
 15. Коуз Р. Фирма, рынок и право / пер. с англ. Б. Пинскера. — М.: Дело ЛТД, 1993. — 192 с.
 16. Alchian A. Information Costs, Pricing and Resource Unemployment//Economic Inquiry 7, 1969 pp.109-28

References

1. Bell D. (1965) The End of Ideology: On the Exhaustion of Political Ideas in the Fifties. N.Y.: Free Press.
2. Bell D. (1973) The coming of post-industrial society: A venture of social forecasting. N.Y.: Basic Books.
3. Bell D. (1986) Sotsial'nyye ramki informatsionnogo obshchestva (Social framework of the information society) / Novaya tekhnokraticheskaya volna na Zapade. — Moskva: Progress, — p. 330—342 (in Rus.)
4. Elvin Toffler, Kheydi Toffler. Chast' VIII. Budushcheye kapitalizma. Glava 40. Upravleniye zavtrashnimi den'ga (Alvin Toffler, Heidi Toffler. Part VIII. The future of capitalism. Chapter 40. Management of Tomorrow's Money) / *Revolutionary wealth*. — p. 289.
5. Gelbreyt, Dzh. K. (2004) Novoye industrial'noye obshchestvo (The New Industrial State) (1967). ACT, 608 p. -024
6. Whitman Rostow Superpower relations in the 1960s Policies of the Kennedy administration // *Encyclopædia Britannica Online*. <https://www.britannica.com/topic/20th-century-international-relations-2085155/Total-Cold-War-and-the-diffusion-of-power-1957-72#ref304788>
7. Schrift, Alan D. Raymond Aron (2006) Key Biographies in Brief. Twentieth-Century French Philosophy: Key Themes and Thinkers. — Oxford UK, etc.: Blackwell Publishing,. P. 88—89. — 326 p.
8. Brzezinski Zb. (1988) Between Two Ages. N.Y..
9. Kann G. (1979) World Economic Development and Beyond, (William Morrow),
10. McLuhan M., Fiore Q. (1967) The Medium is the Massage: An Inventory of Effects. N.Y.: Random House.
11. Bunge M.A. Epistemology and Methodology III: Philosophy of Science and Technology: «Part I.» Formal and Physical Sciences. Dordrecht: Reidel, 1985. «Part II.» Life Science, Social Science and Technology. Dordrecht: Reidel
12. Habermas Jürgen (1968) Erkenntnis und Interesse. Frankfurt am Main, Suhrkamp. 1968.
13. Giddens, E. (2004) Uskol'zayushchiy mir. Kak globalizatsiya menyayet nashu zhizn' (Giddens, E. The escaping world. How Globalization Changes Our Life). M.
14. Jack Parsons (2002) On the Human Population Competition: A Short Synopsis of His Major Work, Llantrisant, Population Policy Press,.
15. Kouz R. (1993) Firma, rynek i pravo (Firm, market and law) M: Delo LTD — 192 p.
16. Alchian A. (1969) Information Costs, Pricing and Resource Unemployment. *Economic Inquiry* 7, p.109-28